

**КОНЦЕПТУАЛЬНА ІНТЕГРАЦІЯ НАРАТИВНИХ МЕНТАЛЬНИХ ПРОСТОРІВ
ЯК КОГНІТИВНА МОДЕЛЬ ОБ'ЄКТИВАЦІЇ ПСИХОТЕРАПІЇ
У ДИСКУРСІ ІРВІНА ЯЛОМА**

**CONCEPTUAL INTEGRATION OF NARRATIVE MENTAL SPACES
AS A COGNITIVE MODEL OF PSYCHOTHERAPY CONCEPTUALIZATION
IN DISCOURSE BY IRVIN YALOM**

Дойчик О.Я.,

orcid.org/0000-0002-7921-1868

*кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри англійської філології*

Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Шкорута І.І.,

orcid.org/0009-0004-3958-6851

аспірантка кафедри англійської філології

Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Стаття, виконана в руслі когнітивної лінгвістики та когнітивної наратології, присвячена з'ясуванню лінгвокогнітивних параметрів об'єктивації концепту PSYCHOTHERAPY, котрий є складною ментальною моделлю психотерапії, репрезентованою у психотерапевтичному дискурсі сучасного американського психотерапевта і письменника Ірвіна Ялома. У фокусі дослідження теоретико-методологічні засади моделювання наративних ментальних просторів, котрі формують мережу концептуальної інтеграції, яка, у свою чергу, є когнітивною моделлю об'єктивації процесу психотерапії у досліджуваному дискурсі.

У межах наративного світу автора оповідь про психотерапію ведеться з позиції двох наративних перспектив: наратора-психотерапевта і наратора-пацієнта та зчитується й інтерпретується з перспективи наратора (потенційного читача – студента). Дуальність наративних перспектив та їхній блендинг є характерною ідіостильовою рисою творчості Ірвіна Ялома. Дуальність наративних перспектив дозволяє потенційному адресатові, з одного боку, виокремити для себе всі значущі елементи, дієві (і недієві) тактики і стратегії індивідуальної й групової психотерапії, а з іншого боку, з'ясувати для себе очікування і запити пацієнтів, їхні можливі реакції на ті чи інші психотерапевтичні методи та прийоми, тощо.

Концепт PSYCHOTHERAPY, котрий є складною ментальною моделлю психотерапії, реконструюється у вигляді дзеркальної мережі концептуального блендингу, котра інтегрує два наративні ментальні простори: психотерапевта і пацієнта. Родовий ментальний простір відображає фрейм, за яким організуються два вхідні простори нараторів, а наративний ментальний простір наратора збігається з простором бленду. Наративні ментальні простори структуруються фрейм-сценаріями і репрезентують наративні перспективи психотерапевта та пацієнта, від імені яких ведеться оповідь про психотерапію.

Ключові слова: блендинг, когнітивна структура, концепт, наратив, наративний ментальний простір, наративний фрейм-сценарій, наратор, наратор, психотерапевтичний дискурс.

The article, written in the framework of cognitive linguistics and cognitive narratology, deals with clarifying the linguistic and cognitive parameters of discourse manifestation of the concept of PSYCHOTHERAPY, which is a complex mental model of psychotherapy represented in the psychotherapeutic discourse of the contemporary American psychotherapist and writer Irvin Yalom. Our research focuses on the theoretical and methodological foundations of modeling narrative mental spaces that form a network of conceptual integration, which, in turn, is a cognitive model of objectification of the psychotherapy process in the discourse under study.

Within the author's narrative world, the story of psychotherapy is told from two narrative perspectives: the narrator-psychotherapist and the narrator-patient; and is read and interpreted from the perspective of the narratee (the potential reader – the student). The duality and blending of narrative perspectives is a characteristic idiosyncratic feature of psychotherapeutic discourse by Irvin Yalom. The duality of narrative perspectives allows the potential addressee, on the one hand, to identify all the significant elements, effective (and ineffective) tactics and strategies of individual and group psychotherapy, and on the other hand, to determine for themselves the expectations and requests of patients, their possible reactions to various psychotherapeutic methods and techniques, etc.

The concept of PSYCHOTHERAPY, which is a complex mental model of psychotherapy, is reconstructed in the form of a mirror network of conceptual blending that integrates two narrative mental spaces: that of the psychotherapist and that of the patient. The generic mental space reflects the frame according to which the two input spaces of the narrators are organized, and the narrative mental space of the narratee coincides with the space of the blend. Narrative mental spaces are structured by frame-scenarios and represent the narrative perspectives of the psychotherapist and patient, on behalf of whom the story about psychotherapy is told.

Key words: blending, cognitive structure, concept, narrative, narrative mental space, narrative frame-scenario, narrator, narratee, psychotherapeutic discourse.

Постановка проблеми. Дослідження, виконане в руслі когнітивної лінгвістики та когнітивної наратології, присвячене з'ясуванню лінгвокогнітивних характеристик психотерапевтичного дискурсу сучасного американського письменника Ірвіна Ялома: зокрема, дослідженню способів об'єктивації концепту PSYCHOTHERAPY, котрий є ключовим у наративному дискурсі письменника. *Матеріалом* для розвідки обрано психотерапевтичні романи Ірвіна Ялома *Every Day Gets a Little Closer: A Twice-Told Therapy* (1974), *When Nietzsche Wept* (1992), *The Schopenhauer Cure* (2005) та збірку психотерапевтичних оповідок *Momma and the Meaning of Life* (1999).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження останніх десятиліть на перетині наратології та когнітивної лінгвістики [1; 2; 3; 8; 19; 24; 25; 26; 28; 29; 30] зацікавлені, передусім, у тому, яким чином формується наративний досвід, тобто які ментальні процеси продукують наратив і які, в свою чергу, забезпечують його інтерпретацію, дозволяючи читачам орієнтуватися в наративному світі історій та бути залученими в них достатньою мірою, щоб інтерпретувати наративні цілі, статус персонажів, темпоральну і просторову організацію, тощо через мовні засоби. Дослідження зв'язку між свідомістю і наративом проливають світло на те, як твориться наративний світ. Важливим дослідницьким питанням є визначення когнітивного статусу історій як інструментів мислення, оскільки в наративі втілюється прожитий досвід [1; 15; 18; 23; 24; 26]. Когнітивна наратологія зосереджується на тому, як свідомість оперує історіями, з одного боку, і як культурно обумовлені наративні практики впливають на ментальні стани, здатності та схильності мовця, з іншого боку [24, с. 3].

Постановка завдання. Метою статті є з'ясування лінгвокогнітивних параметрів об'єктивації концепту PSYCHOTHERAPY, котрий є складною ментальною моделлю психотерапії, репрезентованою у психотерапевтичному дискурсі Ірвіна Ялома. Зокрема, у фокусі нашого дослідження постають теоретико-методологічні засади моделювання наративних ментальних просторів, котрі формують мережу концептуальної інтеграції, яка, у свою чергу, є когнітивною моделлю об'єктивації процесу психотерапії у досліджуваному дискурсі.

Подієвий концепт PSYCHOTHERAPY об'єктивується в дискурсі Ірвіна Ялома як організована певним чином послідовність розгортання типових подій з фіксованим набором ролей учасників. Когнітивна структура, яка дозволяє авторові систематизувати й організувати цю послідовність, а

читачеві відтворити її / зчитати / інтерпретувати – це фрейм-сценарій. Оскільки процес психотерапії не просто описаний автором безпосередньо як навчальний матеріал, а опосередкований ним в художньому дискурсі і поданий як розповідь зі слів психотерапевта і пацієнта, у дослідженні розглядаємо специфіку створення, розгортання й інтерпретації цього фрейм-сценарію у контексті наратологічного підходу до вивчення дискурсу, тобто як когнітивну структуру, котра організовує наративні ментальні простори, які, в свою чергу, репрезентують наративні перспективи психотерапевта та пацієнта, від імені яких ведеться оповідь про психотерапію.

Виклад основного матеріалу. Ключовим постулатом когнітивної наратології є «існування свідомості, яка продукує наратив і свідомості, яка його пізнає/розпізнає» [30, с. 418]. Такий підхід охоплює широкий спектр дослідницьких перспектив, враховуючи і продуктивну, й інтерпретативну ментальну діяльність в межах наративу. З іншого боку, згідно когнітивного підходу, щоб наратив відбувся, потрібен свідомий інтерпретатор /реципієнт (*cognizant perceiver*), а виникнення наративу передбачає свідомого творця (*cognizant producer*) [30, с. 418].

Наратив базується на когнітивній системі, яка дозволяє оперувати досвідом, отриманим і когнітивно опрацьованим впродовж життя, інтегрувати його компоненти і вплітати їх у певні історії. Функціонування такої когнітивної системи в межах когнітивної наратології має назву *нарративна когнітивна система (narrative cognitive system in: [30, с. 419])*. У межах наративу взаємодіють дві наративні когнітивні системи: автора і адресата.

На відміну від усної комунікації, де учасники видимі, у письмовому наративі «комунікатор» прихований за текстом і актуальним постає питання постаті наратора [14]. *Наратор (narrator)* – це оприявлена особа, яка виконує оповідну роль [30, с. 451]. Тобто, це інструмент автора, який, на його думку, є найбільш зручним для обраної історії. Наратор (не автор) може бути всього лише лінгвальним конструктом (одним або кількома, залежно від авторських інтенцій організації дискурсу) [14, с. 21]. У свою чергу, *наратамор (narratee)* – це особа, до якої звертається наратор [30, с. 451]. Це *імплікований читач (narratee, implied reader)*, тобто стандартний, передбачуваний реципієнт комунікації через текст [14, с. 76].

Наративна перспектива може мислитися як певний тип особи, мисляча когнітивна сутність

з певною картиною світу. У межах безпосереднього нарративного контексту прототиповими особами за межами світу нарративу є автор та адресат, а в межах світу нарративу – наратор, персонажі і наратор [30, с. 442].

Когнітивні структури, які аналізуються у когнітивній наратології, це, зазвичай, домени, концепти, фрейми, сценарії, ментальні простори [1; 2; 3; 14; 15; 19; 23; 24; 30]. У нашій розвідці розглядаємо теоретичні підґрунтя та методику дослідження таких когнітивних структур, як *нарративний ментальний простір*, який організовує нарратив з позиції певної нарративної перспективи, та *нарративний фрейм-сценарій*, який структурує нарративний ментальний простір.

Теорія блендингу розроблена Жилем Фоконьє і Марком Тернером [17] та розвинута в численних лінгвістичних дослідженнях [4; 5; 6; 7; 9; 10; 11; 12; 20; 21; 27] базується на постулаті когнітивної лінгвістики про те, що людський мозок може активувати два і більше набори інформації (які співвідносяться з ментальними просторами у теорії ментальних просторів Жилия Фоконьє [16] одночасно, подібно до накладених одна на одну картинок, об'єднуючи цю інформацію і створюючи її інтегровані варіації. Цей процес співвідноситься з когнітивною операцією блендингу, яка лежить в основі концептуальної інтеграції. Блендинг ґрунтується на когнітивній операції *компресії* (*compression*), котра забезпечує ментальне об'єднання фактично окремих речей/явищ [29, с. 3; 17, с. 113]. У свою чергу, когнітивна операція *декомпресії* (*decompression*) дозволяє одночасно утримувати в свідомості ці речі/явища як окремі набори інформації (ментальні простори) [29, с. 3].

Теорія блендингу передбачає, що міжпросторове мапування (*cross-space mappings*) стає можливим завдяки аналогічним даним, котрі містяться у *вхідних просторах* (*input spaces*) на абстрактному рівні. Ці аналогії відображаються в іще одному ментальному просторі концептуальної мережі, який називається *родовий /узагальнюючий* (*generic space*). Родовий простір «гарантує» співставність вхідних просторів, а його базова структура відповідає структурі вхідних просторів і простору бленду [29, с. 3–4].

Ментальний бленд – це ментальний простір, у який проєктуються елементи даних з двох чи більше вхідних просторів. У межах простору бленду формується *емерджентна ментальна структура*, котра є більшою за суму даних з вхідних просторів і відрізняється від них, тобто містить новоутворену інформацію [29, с. 3–4;

11, с. 1512]. Процес концептуального блендингу відбувається шляхом мапування, активації фонових знань, залучення ментальних образів та симуляції [10, с. 109].

Застосування напрацьовань теорії блендингу у нарративних студіях [13; 14; 19; 22] позначає новий рівень масштабніших досліджень блендингу, не лише як когнітивного механізму створення окремих образів, а як когнітивної операції, яка організовує нарратив, котрий у свою чергу мислиться як інструмент когніції. Тобто здатність свідомості до концептуальної інтеграції є основою і продукування, і розуміння сценаріїв уявних нарративних світів так, наче вони реальні [29, с. 10–11].

Адаптовуючи теорію ментальних просторів до нарративу, Барбара Данцігір оперує терміном *нарративний простір* (*narrative space* in: [14]), розуміючи під ним певний когнітивний конструкт, який лежить в основі побудови нарративу [14, с. 59], має свою топологію, включаючи час, простір, локації, учасників, тощо [14, с. 118]. Наративні простори структуруються фреймами та інтегруються впродовж усього процесу читання (ймовірно так, як це бачить читач) в цілісний емерджентний бленд [14, с. 35].

Наративний простір є джерелом нарративної структури і, більше того, джерелом нарративної перспективи [14, с. 61]. Наративний простір, маркований перспективою персонажа, структурно організовується навколо нього/неї й інтерпретується крізь призму його/її точки зору, знань, намірів [14, с. 63, 172]. Наративні простори природним чином підлягають *компресії* та інтегруються в єдиний нарративний потік. У бленді скомпресовано дискурсивний простір перспективи (*discourse viewpoint space*) з відповідними Я-перспективами (*Ego-viewpoint*) у головний нарративний простір (*main narrative space*), де розгортається вся історія [14, с. 38, 70].

У дослідженні психотерапевтичного дискурсу Ірвіна Ялома, терміни *наратор* і *нарративна перспектива* використовуємо на позначення оповідача/оповідачів, обраних автором для найбільш вдалої, на його думку, передачі смислів і знань, опосередкованих нарративом, для наочного навчання студентів (*наратор*). Для глибинного розуміння суті процесу психотерапії, на думку Ірвіна Ялома, потрібно фокусуватися і на позиції психотерапевта, і на позиції пацієнта. Тому, базуючись на записах величезної кількості проведених індивідуальних та групових сесій, на власному довіді психотерапевтичних сесій з супервізором, на історіях, записаних з дозволу пацієнтів, а також на коментарях пацієнтів щодо їхньої

спільної психотерапії, письменник організовує психотерапевтичний дискурс у вигляді наративу, де в центрі уваги щонайменше двоє нараторів, психотерапевт та пацієнт, які розповідають про одну і ту саму психотерапію з різних точок зору. Наприклад, у романі *Every Day Gets a Little Closer: A Twice-Told Therapy* (1974) оповідь про терапію ведеться від імені Ірвіна Ялома і від імені його колишньої пацієнтки, котра пише під псевдонімом Джинні Елкін [34]; у романі *When Nietzsche Wept* (1992) психотерапія опосередкована нараторами Джозефом Боером і Фрідріхом Ніцше, котрі періодично міняються ролями пацієнта і психотерапевта [33]; у романі *The Schopenhauer Cure* (2005) наративні перспективи відображають позиції вмираючого психотерапевта Джуліуса та його колишнього пацієнта Філіпа [32].

Таким чином, у межах наративного світу, створеного автором, є два наратори і наратор. Тобто оповідь про психотерапію ведеться з точки зору двох наративних перспектив: наратора-психотерапевта і наратора-пацієнта та зчитується й інтерпретується з перспективи наратора (потенційного читача – студента). Уведення точок зору обох сторін дозволяє авторові донести найважливіші уроки для студентів-читачів з перших уст. Дуальність наративних перспектив дозволяє потенційному адресатові, з одного боку, виокремити для себе всі значущі елементи лікування пацієнта, дієві (і недієві) тактики і стратегії індивідуальної й групової терапії, а з іншого боку, – з'ясувати для себе очікування і запити пацієнтів, їхні можливі реакції на ті чи інші психотерапевтичні методи та прийоми, тощо.

Дуальність перспектив та їхній блендинг є характерною ідіостильовою рисою творчості Ірвіна Ялома. Щодо рівноцінності цих перспектив, зазначимо, що Ірвін Ялом є, перш за все, психотерапевтом, а вже в другу чергу – письменником. Щоб забезпечити двосторонній погляд на процес психотерапії, автор залучає своїх пацієнтів (як, наприклад, при написанні романі *Every Day Gets a Little Closer* (1974)), стає їхнім голосом, використовуючи, з їхнього дозволу, записи про сеанси або їхні коментарі. Наприклад, у збірці психотерапевтичних оповідок *Momma and the Meaning of Life* (1999) знаходимо розповіді Айрін, яка тривалий час боролася з горем втрати, та Паоли, пацієнтки з останньою стадією раку, які, за словами автора, базуються на фактах, хоча імена й ідентифікаційні дані змінено [31]. Тому не можна однозначно приписувати точку зору на ті чи інші аспекти психотерапії лише авторові, оскільки він свідомо озвучує точку зору пацієнта/пацієнтів з

їхніх слів та перспективи. Однак, конструюючи наратив, і від імені психотерапевта, і від імені пацієнта, автор все ж залишається визначальною інстанцією щодо того, які компоненти психотерапії виокремлювати як значущі для обох сторін та такі, що мають важливу цінність і для потенційного читача. Тобто точка зору психотерапевта, природно, превалює і є визначальною. Наративні перспективи пацієнта і психотерапевта не розглядаємо як протиставлені, але як взаємодоповнюючі. У термінології параметрів наративу Ленарда Талмі, ментальні простори наратора-пацієнта і наратора-психотерапевта – це паритетні, еквіпотентні когнітивні наративні структури (*parity, equipotence* in: [30, с. 448–460]). Бленд наративних просторів пацієнта і психотерапевта є природним очікуваним результатом когнітивної діяльності наратора, який реалізує, окрім художньо-естетичної, ще й навчальну мету, закладену автором.

Поєднання теоретичних підходів когнітивної лінгвістики і когнітивної наратології дозволяє реконструювати наративну ментальну модель психотерапії, об'єктивовану у психотерапевтичному дискурсі Ірвіна Ялома. Оскільки концепт PSYCHOTHERAPY є складною, динамічною подією, яка поступово розгортається в часі, має етапи, учасників, цілі, результат, то когнітивна структура, яка якнайповніше впорядковує цю інформацію з урахуванням наративної організації психотерапевтичного дискурсу Ірвіна Ялома – це *нاراتивний фрейм-сценарій* (за: [1]).

У праці Якова Бистрова [1], *нاراتивний фрейм-сценарій* визначається як «динамічна когнітивно-нاراتивна структура, яка зорієнтована на ієрархічне представлення стереотипних сцен у наративі в термінах когнітивних сцен, подієвих контекстів і наративних пропозицій» [1, с. 458].

Відповідно до матеріалу дослідження та наявної дуальності наративних перспектив, у практичній частині дослідження реконструюємо два наративні фрейми-сценарії: наративний фрейм-сценарій з наратором-психотерапевтом і наративний фрейм-сценарій з наратором-пацієнтом, які структурують і організовують інформацію у наративних ментальних просторах обох нараторів відповідно, і організовують досвід автора про психотерапію таким чином, щоб потенційний читач міг інтерпретувати його в усій повноті, наскільки це можливо в межах наративного дискурсу. Концепт PSYCHOTHERAPY реконструюється у вигляді дзеркальної мережі концептуального блендингу, котра інтегрує наративні ментальні простори психотерапевта і пацієнта. Родовий ментальний простір відображає фрейм, за яким

організуються два вхідні простори нараторів, а наративний ментальний простір наратора збігається з простором бленду, оскільки саме потенційний адресат зчитує, інтерпретує і інтегрує дві версії однієї і тієї самої події психотерапії в одне ціле.

Висновки. Застосування теоретичних напрацювань когнітивної лінгвістики, зокрема, теорії ментальних просторів та теорії концептуальної інтеграції, та когнітивної наратології, котра зосереджується на дослідженнях зв'язку між когніцією і наративом, дозволяє з'ясувати специ-

фіку об'єктивації концепту PSYCHOTHERAPY у психотерапевтичному дискурсі Ірвіна Ялома. Концепт PSYCHOTHERAPY, котрий є складною ментальною моделлю психотерапії, реконструюється у вигляді дзеркальної мережі концептуального блендингу, котра інтегрує два наративні ментальні простори: психотерапевта і пацієнта. Наративні ментальні простори структуруються фрейм-сценаріями і репрезентують наративні перспективи психотерапевта та пацієнта, від імені яких ведеться оповідь про психотерапію.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Бистров Я.В. Біографічний наратив у лінгвокогнітивному вимірі (на матеріалі англomовної прози ХХ – початку ХХІ століть): дис. ... д-ра філол. наук : 10.02.04. Київ, 2016. 460 с.
2. Бистров Я. В. Метафорично-іронічний модус англomовного біографічного наративу у фреймовій мережі ментальних просторів. *Вісник Харківського національного ун-ту ім. В. Н. Каразіна. Серія «Романо-германська філологія. Методика викладання іноземних мов»*. Х., 2015. № 1155. С. 29–33.
3. Бялик, В. Когнітивна наратологія як інструмент пізнання художнього тексту. *Науковий вісник Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Серія: Германська філологія*. 2023. № 843. С. 161–165. <https://journals.chnu.edu.ua/gp/article/view/58>
4. Воробйова О.П. Евристика модерністського дискурсу у когнітивно-поетологічному висвітленні (на матеріалі оповідань Вірджинії Вулф). *Вісник КНЛУ. Серія Філологія*. 2009. Т.12, №1. С. 31–43.
5. Дойчик О.Я. Алюзії як засіб вираження іронії в ідіостилі Джуліана Барнса: лінгвокогнітивний аналіз. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Романо-германська філологія. Методика викладання іноземних мов»*. 2012. № 1023. С. 104–108.
6. Дойчик О.Я. Когнітивний вимір іронії в ідіостилі Дж. Барнса. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Романо-германська філологія. Методика викладання іноземних мов»*. 2015. № 1155. С. 34–39.
7. Дойчик О.Я. Концептуальна метафора в ідіостилі Джуліана Барнса: поетико-когнітивний аналіз. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Романо-германська філологія. Методика викладання іноземних мов»*. 2013. № 1051. – С. 32–37.
8. Цапів А. О. Поетика наративу англійськомовних художніх текстів для дітей: дис. ... д-ра філол. наук : 10.02.04. Харків, 2020. 419 с.
9. Bilyk, O., Bylytsia, U., Doichyk, O., Ivanotchak, N., & Pyliachyk, N. COVID-19 metaphoric blends in media discourse. *Studies about Languages*, 2022. 40, Pp. 17–33. <https://doi.org/10.5755/j01.sal.40.1.30155>
10. Coulson, S. Extemporaneous blending: Conceptual integration in humorous discourse from talk radio. *Style*, 2005. 39, Pp. 107–122.
11. Coulson, S., & Oakley, T. Blending and coded meaning: Literal and figurative meaning in cognitive semantics. *Journal of Pragmatics*, 2005. 37(10), Pp. 1510–1536. <https://doi.org/10.1016/j.pragma.2004.09.010>
12. Doichyk, O., Yurchyshyn, V., Velykoroda, Yu. Intertextual satire in media discourse. Conceptual blends. *Review of Cognitive Linguistics*. 2024. Advance Online Publication. <https://doi.org/10.1075/rcl.00183.doi>
13. Bondarenko, I. & Nikolaienko, V. Like a bad dream: Navigating narrative spaces of pandemic-themed dream reports. *Lege artis. Language yesterday, today, tomorrow. The journal of University of SS Cyril and Methodius in Trnava*, 2022. 7(1), Pp. 2–32. <https://lartis.sk/wp-content/uploads/2022/06/BondarenkoNikolaienko.pdf>
14. Dancygier, B. *The language of stories: A cognitive approach*. Cambridge: Cambridge University Press. 2012. 228 p.
15. Dancygier, B. The text and the story. Levels of blending in fictional narratives. In: A. Hougaard & T. Oakley. *Mental spaces and discourse interaction* Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins. 2008. Pp. 51–78.
16. Fauconnier, G. *Mental Spaces: Aspects of Meaning Construction in Natural Language*. Cambridge: CUP. 1994. 190 p.
17. Fauconnier, G., & Turner, M. *The way we think: Conceptual blending and the mind's hidden complexities*. Basic Books. 2002. 440 p.
18. Fludernik, M. Chronology, time, tense and experientiality in narrative. *Language and Literature*, 2003, 12(2), Pp. 117–134. DOI:10.1177/0963947003012002295

19. Fludernik, M. Naturalizing the Unnatural: A View from Blending Theory. *Journal of Literary Semantics*. 2010. 39, Pp. 1–27.
20. Gibbs, R.W. Making Good Psychology of Blending Theory. *Cognitive Linguistics*. 2000. 11, Pp. 347–358.
21. Grady, J. Cognitive Mechanisms of Conceptual Integration. *Cognitive Linguistics*. 2000. 11, Pp. 335–345.
22. Hartner, M. Narrative Theory Meets Blending: Multiperspectivity Reconsidered. In: Schläger, J. and Stedman, G. (eds.). *The Literary Mind [REAL – Yearbook of Research in English and American Literature, 24]*. Tübingen. 2008. Pp. 181–193.
23. Herman, D. *Basic Elements of Narrative*. Wiley-Blackwell. 2009. 236 p.
24. Herman, D. Cognitive Narratology (revised version; uploaded 22 September 2013). In: Hühn, P. et al. (eds.): *The Living Handbook of Narratology*. Hamburg: Hamburg University. 2013. URL: <https://www-archiv.fdm.uni-hamburg.de/lhn/printpdf/article/cognitive-narratology-revised-version-uploaded-22-september-2013>
25. Olson, G. *Current Trends in Narratology*, Berlin, New York: De Gruyter, 2011. 367 p. <https://doi.org/10.1515/9783110255003>
26. Palmer, A. *Fictional Minds*. Lincoln and London : University of Nebraska Press. 2004. 275 p.
27. Ruiz, J.H. *Understanding Tropes: At the Crossroads Between Pragmatics and Cognition*. Peter Lang. 2009. 299 p.
28. Semino E. Blending and Characters' Mental Functioning in Virginia Woolf's «Lappin and Lapinova». *Language in Literature*. 2006. 15/1. Pp. 55–72.
29. Schneider, R. Blending and the Study of Narrative: An Introduction. In: Schneider, R. & Hartner, M. (eds.) *Blending and the Study of Narrative: Approaches and Applications*. Walter de Gruyter GmbH, Berlin/Boston, 2012. Pp. 1–30.
30. Talmy, L. *Toward a Cognitive Semantics. Volume II*. Cambridge, MA: MIT Press 2000. 495 p. URL: <https://www.acsu.buffalo.edu/~talmy/talmyweb/TCS.html>
31. Yalom, I.D. *Momma and the Meaning of Life. Tales of Psychotherapy*. Basic Books, 1999. 246 p.
32. Yalom, I. D. *The Schopenhauer Cure*. Harper Collins Publishers Inc., 2005. 358 p.
33. Yalom, I.D. *When Nietzsche Wept: A Novel of Obsession*. Harper Perennial, Modern Classics, 2010. 312 p.
34. Yalom, I.D. & Elkin, G. *Every Day Gets a Little Closer: a Twice-Told Therapy*. Basic Books. 1974. 244 p.